

Христо Ботйов

Глина върху тяхната предистория

лютий, март —
рил — цветен, и
вече е далеч от
ва които арабският
ид ал Дин твърди,
се срещат дори
реда в старите къ
непроменени, как
ите още в начало
пр. н. е.

къда, календар
и в у Христо Бо
а изведкъл, Не
— търсенито от
ни, с които де
жданственост в ка
мет, свои близки
и. В 1853 г. Раш
сков отбелязва в
си като природни
вня на Кирит и
едните природни
в. Иван Гилски, Ди
ърбовски и Са.
Степала е искри
а се е идяло.

Еню Кърпачев на
издава календар
за „да му въз

Еню Кърпачев и твърди:
„Но най-интересното е, че в
този календар за първи път
са записани данни за осво-
бодителните ни борби“. Въ
преки това публикацията на
Ферманджиев заслужава вни
мание. Предполагането
му за работата на Христо Бо
тйов над календара от 1869 г.
е с особено значение, тъй
като дава възможност да
потърсим близките страни с
календара от 1875 г.

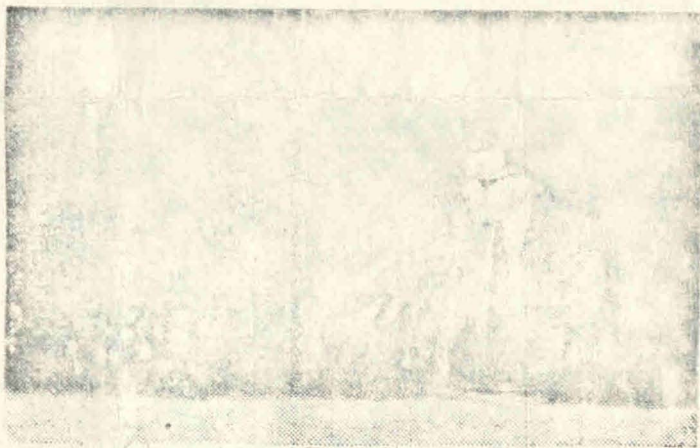
Загадъчният „Един прокуде
ник от Българско“ има будно
чувство за политическа ак
туалност, за острота на „ка
лендарната“ изаяв от 1869 г.
При сравнение на безспорно
установения БОТЙОВ кален
дар от 1875 г. и подписания с
псевдоним календар се забе
ляват явни дублетни и
предпочитани към револю
ционни дейци и лица. Това
говори за един общ по
черк в изготвянето на ка
лендарите. Такъв е „Мъченик
Трендафил Загорский“, —
едно малко популярно име,
което е и в даата календара.
И в единия, и в другия той
е упоменат на 19 август. То
ва се повтаря и при канони
зирането на Бранислав Зе
лешки, личен другар на
Христо Ботйов. И в даата
календара той е канонизиран
на 5 октомври. Поетикът се
и други народни дейци, при
които дублирането е по-обс
ернимо, тъй като между тях
са предимно българските
светители. Дядо Трендафил,
или Трендафил Загорский оба
че е бил малко известен. Той
и до днес не е проучен и из
веден от съвкупата на история
та. Авторът „Един прокуде
ник“ отбелязва в първия ка
лендар: „Мъченик Тренда
фил Загорский, пострадав в
Цариград от турците 1586 г.“
Дързостта да се канонизира
едни недостатъчно известен
и популярен народен борец
одеа ли подхожда на друг
толкова много, както на ра
ботничката и печатницата Бо
тйов.

Авторството на протипо
графският не довърва и от
факта, че в да Памфилов, се
за известен миналостен бл
тук, твърде често е при
слагано до помощта на про
свено, каможе. Самият то
е трудолюбива и силна лич
ност, който много работил, и

„Нашите поети стоят на граждански позиции“

Разговор с кипърския творец Панос Пеонидис

Кипърският писател и критик, генерален секретар на Кипърския съвет за мир, член на Централния комитет на АКЕЛ — Прогресивната партия на трудовия род на Кипър, Панос Пеонидис има още много титли и длъжности: завеждащ отдел „Изкуство и култура“ към ЦК на АКЕЛ, заместник-председател на Българо-кипърското дружество. Той е завършил философия в СУ „Климент Охридски“. Много пъти е бил в България, познава българската литература и упорито работи за създаване и укрепване на литературните връзки между нашите две страни. Награден е с орден „Кирил и Методий“ — I степен.

— Как започнахте да пишете?

— Започнах с къси разкази — „Ветровете от юг“, „Командария“ („Слънцето на Кипър“), „Командария“ е силно кипърско вино, което удря в главата враговете, не свикнали с тази земя, несвикнали със слънцето на Юга. Два мои сборника с разкази излязоха на български език. Напоследък се занимавам изключително с есе та и критика — много важна област за една развиваща се страна. Трябва да се открият корените, да се насочи писателят към животрептящата проблематика на страната и обществото, да се осъществят връзката между младата и другата литература.

— Кои проблеми възмущават кипърските писатели?

— Проблемите са много. Мие се намираме в центъра на поставяен и скъпан въпрос за империалистическите сили. И в проблемите на отчуждението на национализма, на шовинизма. Всичко то е свързано с изражение духа

ни стихове, в които остро се поставяше въпросът Кипър да се съпротивява на силния империалистически заговор. Поети като Теодорос Стиллану, Михалис Пашардис, Петрос Софас, Кириакос Хараламбидис отразиха тези събития. Нова вълна на ярка поезия дойде след 1974 г. Борбата, която тогава се водеше, беше борба за осъществяване на кипърския народ. Поети като Левкиос Заферну, Ели Пеониду, Дипна Кацури и други отразиха тези събития в творбите си. Характерното за тази фаза от развитието на кипърската литература бе, че всички тези поети видяха ясно, че обичат враг както на гърците, така и на турците е империализмът и фашизмът. И в стиховете си те поставява ясно този въпрос. През последните няколко години и в турската общност в Кипър се появи литература, която ратува за независимостта на Кипър. Младата поезия — Неше Яшили, която пишеше в сбита класическа форма, това в ед-

възстанови благо
Пръз този Еню,
но забравен, възм
къ светните и дати
ак ся направя
абрика за книги
ни", "от как ся
Българското читали
риград — 1 (годи-
н.

джина в известно,
опаче за пръз лът
имане на българ
ания, отбелязва го
им, в наред с
движите на четите
Тотю, Хаджи Ди
Стефан Караджа,
интереси в кален-
1869 г. Той е "на-
г "Един прокудник
оско". Все още е
кой е скрит зад
Обстоятелството, че
е издаден в пе
на Димитър Па-
кара да потърсим
в семейна Ботйов. Та
последние, макар
ам категорично, из-
на публикация по
Никола Ферман-
о това време Хри
работи в печатни-
Димитър Панчико
липса на средства
дори живея там.
лно господарски-
Димитър в прези-
нциата си в хъшов
ще. Заедно с Бо-
амират подслон Же
а, Хаджи Димитър,
Караджа, Димитър
Червен, Димитър
революционни дей
в Ботйов неистина
печатницата през
абсолютно устено
Димитър Панч-
"Когато работеше
нциата ми през
дом изкарваше вест
навска зора". Бо-
къ цяла нощ пре-
с Хаджидимитровци
наречени."

казаното "предпаз
едположене" от
Никола Ферман-
Ботйовото автор-
псевдоним "Един
от Българско" е
имал възможност
да календаре на

Държостта да се канонизира
една недостатъчно известен
и популярен народен борец
едва ли поддържа на друг
толкова много, както на ра-
ботещия в печатницата Бо-
тйов.

Авторството на поета-рево-
люционер се доказва и от
факта, че дядо Панчиков, то
зи неистина инициативен бъл-
гарин, твърде често е при-
бягвал до помощта на прос-
ветени хъшове. Самият той
пише трудно, с една своеобраз
на, лично негова граматика, и
въпреки че издава няколко
календара, в тях ясно личи
намесата на най-близките до
него хъшове.

По-късно Христо Ботйов до
разнава революционното съ-
държание на календарите, но
запазва и "светните българ-
ски", и датите на загиналите
възрожденци. Когато става
дума за Кирил и Методий
(за които той изнася пламен
но слово в Калофер), в пър-
вия календар те са "нераз-
делени" — чествуват ся в
един и същи ден. В календа-
ра от 1875 г. обаче те са обо-
значени на различни дати, с
което иска да подчертае зна-
чението и мястото им в оте-
чествената история.

Предположението на Нико-
ла Фермандиев, макар и
предпазливо, би трябвало
да се приеме от нашата бо-
тевистика. Както се вижда,
доводите са неистина много.
Едва ли може да се оспори
това с каквато и да е "при-
емственост", при положение
че личи дублирациите се
характер на календарите. То
би трябвало да се вземе
пред вид и при едно бже-
що тахно издание. За съжа-
ление календарът на Бо-
тйов от 1876 г., както е из-
вестно, все още не е открит,
в той вероятно би дал нови
доводи за утвърждаването
на един крайно интересен
факт, който ще допълни пред-
ставите ни за великия поет
и революционер — този, кой-
то се подписа в календара на
безсмъртното и сам влезе в
неговите пометни дати.

Георги ТАХОВ

страна. Трябва да се откри-
ят корените, да се насочи ви-
сателят към животрептяща-
та проблематика на страна-
та и обществото, да се осъще-
стви връзката между млада
та и другата литература.

— Кои проблеми възбуждат
кипърските писатели?

— Проблемите са много.
Ние се намираме в центъра
на постоянен и силен на-
тиск на империалистическите
сили. Има и проблеми на от-
живелниците, на национализ-
ма, на шовинизма. Всичко то
ва дава отражение върху
идеологическия фронт.

— Как се развива съвре-
менната кипърска литерату-
ра?

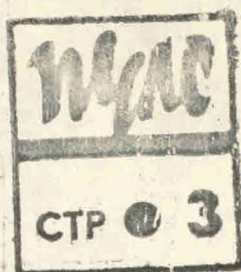
— Добре, особено поезия
та. Основната част от поети-
те стоят на граждански по-
зиции. Сътресенията през
последните години дадохъ си-
лен гласък на кипърската ли-
тература. Днес в Кипър е
недопустимо писател да бора-
ви с други проблеми, със
странични въпроси, да потъ-
ва в задълбени улични, т. е.
да поставя своето мнение "за"
ид големите въпроси, които
стоят пред кипърския на-
род. Може би кипърската ли-
тература да не е достигнала
до по-значителни постиже-
ния, да не е отбелязала още
своя шедевър, но има еле-
менти, които са обнадежд-
ващи и съчат, че тази малка
литература ще излезе на ме-
ждународната арена. Когато
говорим за кипърска литера-
тура, трябва да имаме пред
вид средното и по-младото по-
коление. Поколението, кое-
то застава сега начело на
кипърската литература, това
са писатели на възраст око-
ло четиридесетгодишни. То-
ва са тези, които започнаха
да пишат, когато върху Ки-
пър се силеха ударите на им-
периализма, когато национал-
ноосвободителната борба беше
стигнала до високи вър-
хове. През последните два-
десет и пет години Кипър
има нито един ден покой
Когато преди двадесет годи-
ни се роди независимата
държава, спокойствието трая
едва три години. През 1964 и
1965 г. се ноявиха много сил-

тези събития в творбите си.
Характерното за тази група
от развитието на кипърската
литература бе, че всяка тези
поети видяха ясно, че общи-
ят враг както на гърците, та-
ка и на турците е импери-
ализмът и фашизмът. И в сти-
ховете си те поставяха ясно
този въпрос. През последните
неколко години и в турска
та общност в Кипър се появи
литература, която ратува за
независимостта на Кипър.
Младата поетеса Неше
Яшин, която поше пише в сбита
класическа форма, каза в ед-
но свое стихотворение, че
нейната родина е разделена
на две и не знае коя част
да обича повече. Напослед-
ък в Кипър излезе анто-
логия, в която са включени
и гръцки, и турски поети. То-
зи сборник има едно общо
звучене — това е дружбата и
единството в борбата на Ки-
пър като цяло. Смятам, че
този сборник в известно отно-
шение ярко показва, че съ-
временната кипърска литера-
тура стои действително на
предни позиции в борбата на
кипърския народ.

— Какао е Вашето отноше-
ние към Третата между-
народна среща на писателите
в София?

— Кипърската литература
е горда, че взе участие в Тре-
тата международна среща на
писателите и че редом с го-
лемите литератури и тя каза
своята дума по животрептя-
щите проблеми на съвремен-
ната епоха. Ние, кипърски
те писатели и дитератори, има-
ме една мечта — някой ден
да организираме на нашия ос-
тров подобна среща с меж-
дународно значение.

Разговора вода
Корнелия БОЖИЛОВА

Мина Еми,
Павос!
Приветни от
Уоки и Божидар!
Новият ни филм
Фон е тиле-
70-26-16.
Поздравни!
Ужуркени
21. 11. 82.

6. 7. 1981 г.

Вестник "Пунс"